

1846.

LEEUWARDER

D I N G S D A G

C O U R A N T.

den 15 SEPTEMBER.

De middelprijzen van de in- en uitlandsche Tarwe en Rogge, waarnaar de zetting van den prijs van het Tarwe-, Rogge- en Zuiterschood moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 11 September 1846, te Leeuwarden, geweest als volgt:

Van de Tarwe per mudde f 10,23½.
Van de Rogge per last 253,00.

Leeuwarden, Bij indispositie van den Staatsraad, Gouverneur
den 14 September 1846. van Vriesland,

Het Lid der Gedeputeerde Staten,
S. SALVERDA.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 9 September. Gelijk men weet, liep de stad Kiel in de eerste dagen dezer maand het grootste gevaar van het tooneel te worden van gebeurtenissen als die te Keulen. De nieuwe militaire kommandant, een Deen van geboorte, was door de politie uitgenoodigd de noodige maatregelen te nemen, om iedere openbare demonstratie door kracht van wapenen te onderdrukken. De overste was echter zoo verstandig, gehoor te geven aan den goeden raad van eenige notabele burgers van Kiel, met wier bijstand het hem dan ook gelukt is nu reeds sedert 5 dagen de rust in de stad te bewaren, zonder tot dwangmiddelen den toevlucht te nemen, hoewel de gisting steeds voortduurt. Of deze officier daarvoor echter wel veel dank van het gouvernement zal inoogsten, is zeer te betwijfelen, daar hetzelfde, steunende op de beloften van vreemde Mogendheden, besloten schijnt te hebben, op de autoritatie van de hertogen van Schleswig, om de maatregelen van geweld den toevlucht te nemen. Onder de geruchten daaromtrent, behoort ook dat de hogeschool te Kiel — even als vroeger Göttingen — zou gesuiverd worden, ten einde den tegenstand van derzelver leeraren te snijden. Negen van hen, volgens anderen zes en twintig, worden als slagtoffers der koninklijke ongenade gedoodverwd.

Volgens een andergerucht, zou te Kiel zijn voorgelagen, om uit alle streken van Sleeswijk-Holstein, zoo veel menschen mogelijk, zelfs duizenden te laten bijeenkomen, om zich op de geboortedag des Konings vereenigd naar Plön te begeven, om hem geluk te wenschen. Zoo zou men eene volksvergadering bijeenkrijgen, tegen welke men geen maatregel zou kunnen nemen.

— De professoren der universiteit te Kiel hebben eene memorie opgesteld, ter wederlegging van die der Deensehe commissie, waarop de opene brieven, betrekking hebbende op de erfopvolging in de hertogdommen, gegrond waren. Deze memorie zal den Koning van Denemarken worden aangeboden.

— Men verzekert, dat het Oostenrijksche gouvernement binnen kort eene nieuwe wet op de beurs zal afkondigen. Naar men zegt zal er door deze wet eene regthank gevestigd worden, bestaande uit commissarissen, gedeeltelijk door het gouvernement en gedeeltelijk door de bank benoemd; deze regthank zal hoofdzakelijk handelen tegen speculanten, die hunne op de beurs aangegane verbindtenissen niet nakomen.

— Men spreekt in onze hoogere kringen van een nitvoerig verslag der bekende gebeurtenissen in Krakau, in hetwelk de maatregelen der beschermende Mogendheden, tegen dezen vrijstaat genomen, zouden geregtvaardigd worden, en die in den vorm eener diplomatieke nota, reeds op dit oogenblik aan het kabinet van St. James, door den Oostenrijkschen gezant zou zijn aangeboden. Deze verklaring, zegt men verder, hoewel in de Oostenrijksche staatskanselarij gereedigd, moest worden beschouwd als mede de gevoelens van de hoven van St. Petersburg en Pruisen uit te drukken, zoodat men dezelve als een gemeenschappelijke stap van allen moest beschouwen. Bovendien zou Oostenrijk nog eene andere geschiedkundige mededeeling der gebeurtenissen in Galicie, gegrond op officiële instructien, privaat aan lord Palmerston hebben doen toekomen, ten einde dezelve in staat te stellen, het Engelsche publiek omtrent den waren stand van zaken in te lichten. Deze acte zal, zoo als zich denken laat, eene oratio pro domo zijn! Pruisen echter kan deze moeite sparen, daar de zelfde gedrag ten opzichte van het groot-hertogdom Posen, algemeen geprezen wordt; Rusland rekent eene soortgelijke regtvaardiging waarschijnlijk beneden zijne waardigheid.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Badensche Stenden van den 5 dezer, heeft de baron v. Andlau zeer hevige interpellation gerigt aan het ministerie; betreffende de Duitsch-Katholijken, welke men, volgens den redenaar, niet als Christenen moest erkennen. Hij verlangde van het gouvernement, dat het stellig zou verklaren geene meerdere concessie aan de nieuwe secte toe te staan. De tegenwoordig zijnde ministers hebben gezegd dusdanige verbindtenissen niet te kunnen aangaan, en bij gebrek van eene geregeld gedane motie heeft de kamer gemeend geen besluit te kunnen nemen aangaande deze belangrijke aangelegenheid.

— Men verneemt dat de groote meerderheid der Zwitsersche kantons op den landdag zich op voorstel van Zurich voor onmiddellijke ontbinding van den zoogenaamden Sunderband verklaard heeft.

— De troepen van het kamp bij Thnn, zijn bij eene zeer vleiende dagorder, weder naar hunne haardsteden terug gezonden.

— De Algemeene landhuishoudkundige vereeniging van Rijn-pruisen, zal dit jaar op de dagen van den 28, 29 en 30 September te Kleef plaats hebben. Het doel van deze schikking, zoo nabij de Nederlandsche grenzen is, de bevordering der belangen van de lager gelegen Rijnstreken, wier voornaamste tak van bestaan de veeleel is. Men ziet alzoo eene belangrijke tentoonstelling van vee te gemoet.

GRÄTZ, den 31 Augustus. De ramp, door welke Opper-Stiermarken in het Murzthal is bezocht geworden, is niet de eenige, die ons land dezer dagen getroffen heeft. Sedert elf dagen hebben wij hier bestendige regens, dikwijls plaspregens, die al onze rivieren, de Raab, Murz, Mur, Sulm, Kainach, ja zelfs de kleinste beken, zoo als b. v. onze Grätzbach tot eene buitengewone hoogte doen zwellen, waardoor in de meeste dalen, door welke zij loopen, eene groote ellende wordt te weeggebracht. De voornaamste rivier des lands is gezwollen tot eene hoogte, hoedanig men sedert 1827 niet beleefde; onderscheiden punten van den spoorweg worden daardoor bedreigd en reeds is de communicatie met Marburg afgebroken. Men vreest voor een niet onbelangrijk gedeelte van het terrein tusschen hier en Cilly en wil zelfs, dat de groote tunnel bij St. Aegidy gevaar zou loopen, aangezien het water sedert eenige dagen door de gewelven en de zijwanden dringt. Het is te vreezen, dat bij verdere voortdoring van het slechte weder, eerlang grootere rampen zullen te melden zijn.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 9 September. Hier ontvangene berigten uit Lissabon, van den 30 Augustus, bevestigen, dat de Miguelistische bewegingen in het noorden van Portugal toenemen. Zij spreken van het verschijnen eener nieuwe bende Miguelisten te Alboim, een dorp nabij Braga.

Het Lissabonsche regeringsblad van den 30sten behelst een besluit omtrent de regeling der geldmiddelen, genomen op voordragt eener commissie, die daaromtrent een opzettelijk onderzoek heeft gedaan. Die commissie is tot de overtuiging gekomen, dat de Rijks-ontvangsten, die in de vorige zitting der Cortes voor het loopende dienstjaar op 11,956 conto's de reis waren geschat, dat cijfer in verre na niet bereikt hebben en ook niet konden bereiken; dat dien ten gevolge een aanmerkelijk te kort bestaat; dat het onder de tegenwoordige omstandigheden onmogelijk is nieuwe belastingen in te voeren, en dat in tegen-deel de noodzakelijkheid bestaat, om bestaande belastingen af te schaffen, — en dat alzoo, daar ook met het verderfelijke stelsel van leeningen niet verder kan worden voortgegaan, eene vermindering van de openbare uitgaven onvermijdelijk is. In overeenkomst met dit advies bepaalt het besluit eene vermindering van uitgaven over het dienstjaar 1846—1847, ten bedrage van 1241 conto's (ruim drie miljoen Nederlandsche guldens). Om die vermindering te bewerken, wordt op alle jaarwedden en pensioenen ten laste van den Staat, eene inhouding van 10 per cent boven de reeds bestaande korting van gelijk bedrag

vastgesteld, en is tevens bepaald, dat gedurende het genoemde dienstjaar eene korting van 20 per cent op de renten, zowel der binnen- als der buitenlandsehe schuld, zal plaats hebben. De Koningin en de leden van haar gezin hebben zich mede aan vrijwillige kortingen op hare inkomsten onderworpen, die gezamenlijk ruim f 800,000 beloopten. Te gelijk zijn de belastingen op het zout en den wijn afgeschaft. Men meent, dat deze maatregelen geen ander gevolg zullen hebben, dan dat het aantal vijanden der regering nog zal vermeerderen.

Van den 10den. De berigten uit Ierland blijven steeds ongunstig. De tijdingen uit Dublin van den 8 September melden, dat in de graafschappen Clare, Limerick, Roscommon en Fermanagh onlusten hebben plaats gehad, die evenwel minder het gevolg waren van wezenlijk gebrek, dan van de vrees voor hetzelfde en van de hoge prijzen der levensmiddelen, waardoor het aan de geringe volksklasse onmogelijk wordt er zich van te voorzien. Te Roscommon hadden ruim 500 man zich verzameld en aan de overheid hunne behoefte kenbaar gemaakt, nadat hun beloofd was zoo veel mogelijk daarin te voorzien, en ook om bij het bestuur stappen te doen, ten einde hun werk te verschaffen, waren zij uiteen gegaan.

— Een schip van Zuid-Amerika heeft te New-York berigten aangebragt tot 10 Julij van Rio-Janeiro, alsmede van Fernambucco, Chili, Peru en Nieuw-Zeeland. De dagbladen van Montevideo en de Argentijnsche republiek bevestigen het bericht van de overwinningen van Rosas over generaal Paz. Deze laatste heeft zich naar Brazilië teruggetrokken en de troepen van Rosas zijn in het bezit van het grondgebied gebleven. Men schrijft van Parana, dat de gouverneur Madariaga in de straten van Corrientes een vaandel heeft doen ronddragen waarop de woorden prijken: «Vrede of den Dood!» willende hij dus degenen, die gunstig voor oproer gestemd waren waarschuwen voor het lot dat hen te wachten stond. Don Acosta is uit Buenos-Ayres naar Paraguay vertrokken, belast met eene zending. De kommandant Cardassi was den 6 April aan het hoofd eener kleine bende, Victoria binnen getrokken, en na twee vijandelijke schepen verbrand te hebben, te Corrientes teruggekeerd.

— Regtstreeksche berigten van Montevideo, loopen tot 29 Junij, zijn ontvangen. Zij melden de aankomst van het konvooi van Parana. Ruim 100 schepen zijn de haven binnen gekomen. Men is algemeen hoogst verheugd over dezen goeden uitslag, waarvan men zich de gunstigste gevolgen, zoowel in een handels, als in een staatkundig opzicht belooft. De pakket van Buenos-Ayres was den vorigen dag aangekomen en had de nog aldaar overig zijnde Britsche handelaars aangebragt, met uitzondering van die weinigen, die zich met de zaak van Rosas hadden vereenigd; zij verhaalden, dat de rust en goede orde te Buenos-Ayres waren in stand gehouden, doch dat men die alleen door zware bedreiging en groote strengheid handhaafde.

Den 12 Junij had Rivera aan Montoro bij Arenal-Grande eene tweede nederlaag toegebracht, waarbij deze 800 à 1000 man had verloren en den 14den op nieuw tusschen de hoofdstad en Rio-Negro, waar hij Montoro en Maroncelli sneuvelden en al de officieren en 500 soldaten krijgsgevangen werden gemaakt. 1500 geweren, 5 stukken geschut, 2000 paarden en een grooten voorraad van ammunitie vielen in Rivera's handen. Tevens is de stad Mercedes, welke drie jaren het juk van Oribe torschte, daardoor bevrijdt. Men dacht, dat Oribe zich te Malbaraja bevond. Eene expeditie was van Colonia vertrokken en had de stad Colla verrast, het garnizoen keerde den 24sten terug met den gouverneur der stad als gevangene. Berigten van Salta nopen de daar staande troepen onder Mundell en Garribaldi luiden gunstig.

— De Times verheft zich, in zijn blad van gisteren, met kracht tegen het denkbeeld om door buitengewone middelen, ten koste van den staat, Ierland te hulp te komen, en vooral om gelden tegen lagen intrest aan de landeigenaars te verstrekken, ten einde zich, door dat middel, van de hypotheek te ontdaan. die de meesten hunner met zwaardere rentebetaling drukken. Hij herkent dat wij aan den vooruitgezien nood van Ierland en Schotland de afschaffing der korenwetten te danken hebben. «Dit ten minste», zegt hij, «is een voordeel, dat wij in het worstelen met dien vreeselijken vijand gewonnen hebben, kwam het te gebeuren, dat de aardappel van onze velden verdween, onnogslechts in een hoekje onzer tuinen te verkrijgen — wierd dit geheimzinnig geschenk eener nieuwe wereld ons op even geheimzinnige wijs onttrokken — is het ten minste eenige troost te bedenken, dat, voor zoo ver 'smenschen aloude voedsel betreft, wij thans op dezelfde hoogte als geheel de overige wereld staan. Wij hebben thans het onbelemmerd gebruik van onzen grooteren rijkdom. Nijverder en behendiger dan andere natien en daarom rijker dan zij zijnde, is het ons thans veroorloofd zonder hinder, op de open marktplaats der wereld, dat voedsel te koop, dat ons geld voor ons verkrijgbaar maakt en dat onze kunstvlugt en kunstvaardigheid rijkelijk verdienen.»

Vervolgens merkt de Times aan, dat de Engelsche arbeider zich meestal na afloop van den oogst in denzelfden toestand als de Iersche of de Schotsche bevindt, zonder daarom aanspraak te maken op den bijstand van den staat, hij redt zich zoo goed hij kan. Ierland, daarentegen, is verward geworden. «In Ierland is het altijd de staat, die alles doen, allen bijstand moet toebrengen. De arbeider vraagt er den staat om nationaal werk en nationaal voedsel; de landeigenaar, niet minder lastig en onbescheiden, wil eene nationale leening. Poogt de staat die zorg in Engeland op zich te nemen? Maar, in het algemeen, kan de staat ergens, waar het ook zij, werk of voedsel of geld maken? Hij kan het niet. Wel is waar, de proef kan hij nemen, maar zeker is het, dat die proef mislukt. Het eenige, wat hij met vrucht kan doen, is eene geringe regelende magt over deze dingen te oefenen, wanneer hij zoo gelukkig is, de zelfde kant en klaar voorhanden te vinden.»

«De landeigenaars vragen eene leening. Zij dragen dit verlangen in den volgende schoonschijnenden en gematigden vorm voor: — «Wij zijn met hypotheek (Mortgages) tegen 5 ja zelfs 6 pct. overladen. Leen ons geld tegen 3½ pct. en wat er bij de verandering van geldschieter gewonnen wordt zal tot het geven van werk aan het volk en tot verbetering van het land zelf besteed worden. O welk eene verkeerde scherpsinnigheid, welk eene stoutheid en het beloven en vertrouwen in het verwachten, heeft niet geldbehoovende lieden door alle eeuwen heen gekenmerkt! Hoe kan de natie dit geld leenen? De vereischte som toch zou waarlijk geene kleinigheid zijn. Zoo het schijnt, begroot men de opbrengst der pachthuren in Ierland op dertien miljoen (156 miljoen Nederlandsch). Onderstelt dat het voor niet volkomen de helft van deszelfs bedrag verbonden is, dan hebt gij een gezamenlijke schuld van honderd miljoen die een intrest van vijf miljoen betaalt. Waar is de staat, die deze honderd miljoen kan leveren? Of ook de helft? Of een vierde deel? Zoo men slechts de vierde part der Iersche hypotheek in gouvernementen-leeningen verwisselde, zou zulks niet als eene groote tegemoetkoming beschouwd worden en evenwel zou het vijf en twintig miljoenen kosten. De staat zelf is de grootste schuldenaar, die in de wereld bestaat. Hij is reeds acht honderd miljoenen schuldig; dus is het alleen de eene schuldenaar, die aan een ander, welke nog dieper dan hij in het slijk zit, verzoekt hem er uit te helpen.»

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 9 September. Naar men verneemt, bestaat er onder de bewindslieden verschil van gevoelens, ten aanzien van de beantwoording der vraag, of het welbegrepen belang des lands vordert, dat men overga tot het vestigen van een vrijgevig handelsverkeer. Het is niet dan na een vrij heftigen tegenstand van de zijde van den minister voor den handel en landbouw, dat het genootschap ter bevordering van den vrijen handel verlof heeft verkregen, om zich in Parijs te vestigen. Het voornaamste orgaan van de behoudende partij, zoo als die thans door het ministerie wordt voorgestaan, verklaart zich voor eenen vrijen handel, en wel, als opleverende den zekersten waarborg voor het behoud van den algemeenen vrede. Het genoemde blad levert daarbij onderscheidene berekeningen, tot betoog, dat een beschermend regt geenszins den tak van nijverheid, welke als bevordering men beoogt, zoodanig bevoordeelt als men zich voorstelt. Het berekent, onder anderen, het voor de veeleel benoodigde

kapitaal op 1500 miljoenen, en het voordeel, hetwelk de bestaande regt van bescherming, dat geneezzaam met een verbod gelijk staat, aan dit kapitaal verzekert, op niet meer dan 20 miljoenen.

— De berichten uit Madrid van den 4 September melden, dat de tijding van het aanstaande huwelijk van de Koningin met eenen Spaanschen Prins, allereerst in de provincien met goedkeuring en vreugde is ontvangen, en dat de partij der Carlisten, weinig of geene kans ziende, om de menigte te dier zake in beweging te brengen, zeer ter neder geslagen is geworden.

Anders blijft men gestemd, ten aanzien van het huwelijk van de Infante met den Franschen Prins. De organen van de bewegings-partij verklaren zich, met toenemende heftigheid, daartegen, en ook meer bedaarde staatkundigen zien nog al zwaarigheid in dergelijke verbintenis, uit hoofde van de mogelijkheid, dat de Koningin niet alleen kinderloos kan sterven, maar dat ook de Infante, nadat de Kroon op haar hoofd mogt zijn overgegaan in jeugdigen leeftijd kan overlijden, met achterlating van minderjarige kinderen, waardoor in de daad eene belangrijke verwikkeling zoude kunnen ontstaan. — De organen van de bewegings-partij verzekeren dan ook bij voortdurend, dat de Britsche gezant zich genoopt heeft gevonden, om eene nota aan den minister *Isuritz* te overhandigen, waarin hij zijne verwondering betuigt, dat dit ontwerp, als hetwelk het Europeesche staatsrecht betreft, tijdens tusschen de kabinetten van Londen en Parijs deswegens werd onderhandeld, zoo geheimzinnig en met zoo veel overhaasting is tot stand gebragt. De minister moet dadelijk daarop hebben geantwoord; doch ten aanzien van den inhoud van dit antwoord is niets uitgelekt.

Van den 10den. Men leest in het *Journal des Débats* als volgt: Het aanstaande huwelijk der infante met den Hertog van Montpensier geeft stof tot onderscheidene beschouwingen aan de Engelsche pers. Wij mogen ons niet verwonderen, dat deze beschouwingen over het algemeen een anderen geest dan dien van welwillendheid ademen. De *Morning Chronicle* schijnt ons toe zich te vergissen in de stemming van het Spaansche volk ten aanzien van deze verbintenis, en omtrent de vermoedelijke gevolgen daarvan spreekt geheel onder den indruk van de taal der oppositie-pers in Spanje, welke taal, in de eerste dagen zoo hevig, allengs verandert, en welke de *Morning Chronicle* nog heviger heeft doen voorkomen.

— Sedert meer dan eene maand loopen losse geruchten op de beurs rond over de waarschijnlijkheid van het aanbieden eener conversie in de aanstaande zitting der Kamer, en dit gerucht heeft, in weerwil van het weinig geloof, dat men er algemeen aan hecht, en het dubbelzinnig tegenspreken der ministerieel bladen, eenig veld gewonnen. Men beweert, dat het ministerie aan den eenen kant besloten is om een plan van conversie der 5 pCts. aan te bieden en met alle krachten te ondersteunen; terwijl het tegelijkertijd de vets-ontwerpen zou aan bieden, welke betrekking hebben op de vermindering der zoutbelasting, op de hervorming in het postwezen en op het eenparig stellen van den brievenpost op 20 centimes voor het geheele Koninkrijk en mogelijk ook op de dotatie. Men hoopt dit laatste ontwerp door middel van de conversie te doen doorgaan en in allen gevalle is de heer *Lacaze-Laplagne* tegen de vermindering van de zoutbelasting, indien men niet eenige maatregelen aanneemt, welke aan den staat vergoeding aanbieden voor het verlies, hetwelk de staat door deze verandering, ten minste in de eerste jaren zal lijden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11 September. Gedurende de september-festen, in het afgeloopen jaar, stapte een Elberfeldsch koopman af aan het *Hôtel des Flandres* alhier; aan de table d'hôte maakte hij kennis met een' hollandschen heer, die de fransche en duitsehe talen uitwendend sprak, en, zoo hij voorsag, tot uitspanning reisde: hij raade den koopman, als die eenige weken te Brussel blijven wilde, eene gemeubileerde kamer te huren, en stelde voor, dat verblijf zoowel als de kosten te deelen. Dit voorstel lachte den koopman toe die het aannam, te meer daar de andere een zeer vrolijke gezelschaphouder was. De beide nieuwe vrienden huurden een vertrek in de Rue du Lombard, en bragten er een tiental dagen in de beste verstandhouding door. Op zekerden morgen ontving de vreemdeling, die zich *Anedé Sprraag* noemde, eenen brief, die hem de treurige tijding bragt, dat zijne vrouw te 's Gravenhage was overleden, zoodat hij zich dadelijk daarheen moest begeven. *Spraag* was ontroostbaar: zijne tranen vloeiden onophoudelijk en hij bevond zich in de onmogelijkheid om nit te gaan, zoodat de koopman verzocht werd om *Spraag's* reispas op het politie-bureau te gaan halen; de koopman bleef daar twee uren; maar er was geen enkele pas op den naam van *Spraag* te vinden. Toen de Elberfelder terugkwam was zijn vriend uitgegaan, maar had op de tafel een met poltlood geschreven briefje achtergelaten, waarop stond: „Daar gij zoo vertrouwelijk waart, heb ik gemeend over uwe beurs en eenige uwer goederen te kunnen beschikken om te vertrekken; bij onze eerstvolgende samenkomst zal ik ze u teruggeven.”

De koopman zag zijne koffers na, maar zij waren geheel ledig; 9000 franken aan goud, zijne kleedkoffer en beste kleederen waren verweven; hij deed nasporingen, maar te 's Gravenhage kende men geen *Spraag*, en op de grenzen van Frankrijk en Duitschland, noch aan de zeehavens, had men eenig spoor van denzelven.

Dezer dagen werd de stercmoedige dief te Weenen ontdekt door eenen vriend van den bedrogen koopman; bij onderzoek bleek, dat hij onder den naam van *Charles Sneichterstein* met een' jongen Franschman sedert acht dagen kamers bewoonde; hij werd onmiddellijk gevat, verhoord, overtuigd en tot 15 jaren tuchthuisstraf verwezen; zijnen waren naam heeft men nog niet kunnen ontdekken.

— Men leest in het *Journal des Flandres*:

Zoo als wij reeds hebben gemeld, heeft de Koning van Pruisen besloten, dat alle heidegronden zijner staten zouden worden ontgonnen en alle moerassen gedroogd om te worden bebouwd, ten einde in het binnens van zijn rijk landbouwende kolonien te stichten. Die maatregel schijnt genomen om de landverhuizing zijner onderdanen naar Amerika tegen te gaan.

Alzoo, zegt *l'Impartial*, terwijl onze ministers beraadslagen of eindelijk onderzoek doen, om den waren staat van beide Vlaanderen te kennen, terwijl zoowel de drukpers als de raadsliden der kroon twisten over het vraagstuk, of de ontginning der heidegronden mogelijk of in het belang des lands wenschelijk is, beslist een alleenheerscher de zaak met een vooroordeel bewijst aan zijn land eene onschatbare weldaad.

Wij gelooven, dat men in Duitschland het vraagstuk van alle zijden heeft beschouwd, en dat de Koning van Pruisen, na deszelfs onbetwistbaar nut te hebben erkend, op het advies van zijnen raad een dier besluiten heeft genomen, die alleen toereikend zijn om eene regering beroemd te maken.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 12 September. Heden is een koer met dépêches voor Z. M. den Koning vertrokken. Hoogstdezelve wordt te Vimar den 16 dezer terug verwacht en zal den 20sten in de residentie wederkeren. Eenige dagen later begeeft Z. M. zich naar Limburg.

— Bestuurders van het Haagsche Genootschap tot verdediging van de Christelijke Godsdienst, hebben in hunne vergadering van den 9 dezer, den gouden eereprijs toegewezen aan elk der schrijvers van twee verhandelingen over de echtheid van den Brief van *Paulus* aan de Efeziërs; bij de opening der naam-briefjes bleek te zijn, de een: *A. Niermeijer*, predikant te 's Heer Arendskerke nabij Goes, de andere: *J. Harting*, predikant der Doopgezinden te Enkhuizen; terwijl aan eene derde *Latijnsche* verhandeling de zilveren eere-penning is toegewezen, indien de schrijver zijnen naam gelieft te openbaren.

— Voor eenigen tijd werd aangekondigd, dat het stoomschip *de Leeghwater*, tot droogmaking van het Haarlemmer-meer, zou werken den 1sten en den 3den Donderdag van elke maand, zoo als het sedert tot nu toe heeft gedaan. Voortaan echter zal het alleen werken den 1sten Donderdag van elke maand, en dus met September te beginnen slechts eenmaal 's maands.

— Voor de dienst op de Nederl. Etablissementen ter kust van Guinea, zullen, tegen de maand October aanstaande, benooidigd zijn een of twee bekwaame smeden, en een of twee bekwaame huistimmerlieden, ongehuwd of weduwnaars, zonder kinderen, ten leeftijd van 25 jaren niet te boven zijnde. Zij zullen, behalve den vrijen overtocht heen en terug, eene bezoldiging genieten van f 800 'sjaars, ingaande met den dag hunner inscheeping, benevens f 250 voor uitrusting. Gedingende zullen zich bij rekest op zegel, onder overlegging van geldige bewijzen, hanner bekwaamheid en goedgedrag, alsmede van een certificaat van voldoening aan de wet op de nationale militie, ten spoedigsten moeten aanmelden bij het ministerie van kolonien te 's Gravenhage.

AMSTERDAM, den 10 September. Gisteren avond, omstreeks zes ure, werd het feest van heden aangekondigd door een aantal kanonschoten.

Met den laatste spoorwagentrein kwam alhier aan Z. K. H. den Prins van Oranje, vergezeld door Hoogstdezelfs adjutant, den luitenant-kolonel jonkheer *H. de Haze-Bomme*, en stapte af aan het Paleis, van waar Z. K. H. heden morgen

kort na half tien ure, met bovengemelden zijnen adjutant, zich naar de overzijde van het IJ begeven heeft, om de aangekondigde wedstrijden met Hoogstdezelfs bijzijn te vereeren.

De dag had zich reeds des morgens vroeg als een der schoonsten van de vele schoone dagen, die wij dit jaar genieten, aangekondigd; maar met eenige teleurstelling bemerkte men, dat de wind, die vóór zonnen-opgang nog al met eene frissche koelte woei, allengskens wegstierf en dus voor een gedeelte der wedstrijden, die voor zeilvaartuigen, niet al te gunstige omstandigheden beloofde, welke men daarvoor gehoopt had.

Omstreeks 10 ure zag men Z. K. H. den Prins van Oranje met de konings-sloop aan de tribune der Yacht-club aankomen, alwaar Hoogstdezelve door eene commissie uit het stedelijk bestuur en eene andere van de Yacht-club, onder het lossen van het geschut en het spelen der volksliederen, ontvangen werd, vervolgens meestal zijne standplaats koos in de nabijheid van de seinpaa, en zich aldaar met onderscheidene autoriteiten en leden van de Yacht-club minzaam onderhield.

Onmiddellijk na 's Prinsen komst begonnen de wedstrijden. Voor no. 1 zes-riems Gieken, geene vaartuigen ingeschreven zijnde, verviel. De prijs was een door de leden van den raad der Koninklijke Nederlandsche Yacht-club, voor leden dier club of heeren officieren der zee- en landmagt en geassimileerde rangen, aangeboden voorwerp van brons of ander metaal.

Bij den tweeden (thans de eerste) wedstrijd, dien van vier-riems Gieken, (prijzen der Yacht-club f 220 voor de eerst, f 70 voor de tweede aankomende) is de prijs behaald geworden door no. 2, *Jacoba*, van *H. A. van Karnebeek*, te 's Gravenhage, die den afstand van eene geografische mijl, of 7408 Ned. ellen, in 31 minuten heeft afgelegd; dit vaartuig werd gestuurd door den heer *A. Kooij*. De premie is te beurt gevallen aan no. 4, de *Amstel*, mede toebehoorende aan den heer *van Karnebeek*; dit vaartuig had 33 minuten tot den togt besteed.

Na bovenstaand nummer van het Programma is onmiddellijk gevolgd no. IV van hetzelve, te weten vijf-riems Walvischloepen. Van de drie vaartuigen voor dezen wedstrijd ingeschreven, heeft de prijs (f 170) gewonnen no. 5, de *Maas*, van *C. Vlierboom en Zoon*, te Rotterdam, in 38 minuten; de premie (f 60) no. 6 van *Gebroeders Reelfs* te Amsterdam, in 40 minuten.

No. V, dat thans de derde plaats in de volgorde der wedstrijden bekleedde, was die van soorten van Jollen en Sloepen, uitgezonderd *Wherry's*, Gieken Walvischloepen. De prijs, die in f 100 bestond, is verkregen door no. 3, eene sloop van den heer *C. F. Kopersmit*, in 41 minuten; de premie van f 30 door no. 1, eene reddingsboot van *J. Boelen J. Rzn. qq.*, te Amsterdam, in 43 minuten.

De Wedstrijd no. VII, die door de veranderde orde thans de 4de geworden was, was die van zeilvaartuigen met dek, dingende naar den grooten prijs van f 600, uitgelooft door Z. M. den Koning. Beschermheer der club. In dezen wedstrijd is de prijs gewonnen door no. 2, de *Vos*, een jagt van *J. P. Dekker*, te Zaandam, welk vaartuig den afstand, voor dezen wedstrijd bepaald, heeft afgelegd in 2 uren 12 minuten. De premie is behaald door no. 6, *Volhouder*, een dekvaartuig van *Weeden*, hetwelk 2 uren 16 minuten tot den togt besteed heeft. No. 8, *Jonge Pieter*, een jagt van *P. A. Dekker* te Zaandam, en no. 15, *Koophandel*, een jagt van *J. Boerendans*, te Zaandam, zouden prijs en premie gewonnen hebben, maar zijn niet om de drie boeien gezeld.

Vervolgens had plaats de wedstrijd No. X, naar den prijs van f 100, door de stad Amsterdam aan visschersvaartuigen uitgelooft. Deze prijs is verkregen door no. 6, een' botter van *C. Peters*, te Harderwijk, die den afstand in 2 uren 3 minuten heeft afgelegd. De premie, het bedrag der inleggelden, is behaald door no. 2, een' botter van *W. Koelewijn*, te Bunschoten.

No. VI van het Programma, een strijd voor alle soorten van platboomde roei-vaartuigen, was bij al de verschikkingen de zesde in volgorde gebleven. De prijs van f 75 is gewonnen door no. 4, een schouw van *J. H. J. Staal*, te Amsterdam, in 26 minuten; de premie van f 55 door no. 8, schouw van *J. Mens*, te Amsterdam, in 28 minuten; de premie van f 40 door no. 10, schouw van *H. Brons*, te Amsterdam, in 29 minuten, en de premie van f 30 door no. 9, schouw van *A. Martini*, te Amsterdam, in 31 minuten.

Thans kwam in de zevende plaats de wedstrijd van zes-riems Gieken, in het Programma onder No. III geplaatst. De prijzen waren f 240 voor de eerst aankomende, en f 60 voor de tweede. De eerste is behaald door de Giek *Topaas*, behoorende aan Z. K. H. den Prins van Oranje, in 30 minuten, de andere door de Eersteling, van Z. K. H. Prins *Hendrik*.

De wedstrijd No. IX voor scheeps-barkassen was de achtste geworden. Voor dezen wedstrijd had de stad Amsterdam eenen prijs uitgelooft, bestaande in eenen zilveren beker; terwijl het bedrag der inleggelden tot premie zou strekken. De prijs is behaald door no. 9, *Wilhelmina Lucia*, van *J. P. C. Carst*, te Amsterdam, in één uur 43 minuten, de premie door no. 5, *Prins Maurits*, van *J. J. Barth*, te Amsterdam, in één uur 49 minuten.

Eindelijk bleef nog over in de negende plaats de wedstrijd No. VIII, zeilvaartuigen zonder dek. De prijs van f 190 is gewonnen door no. 16, de *Snelheid*, een open jagt van *W. T. Zandstra*, te Sneek, in één uur 20 minuten; de premie door no. 18, *Neptunus*, een open jagt van *G. Vis*, in één uur 28 minuten.

De beslissing omtrent de *Gouden Medaille*, door Z. K. H. den Prins van Oranje uitgelooft aan dengene, die het beste Roei- of Zeilvaartuig onder de dit jaar te Rotterdam en Amsterdam aan den wedstrijd deel genomen hebbende, zal hebben gebouwd, zal, naar wij vernemen, morgen ochtend ten 9 ure plaats hebben.

Na afloop der wedstrijden is door de commissie uit de Yacht-club, in tegenwoordigheid van Z. K. H. den Prins van Oranje en in Hoogstdezelfs loge uitdeeling der prijzen en premien aan de winners gedaan. Vervolgens heeft de Vice-President der Yacht-club Heeren Commissarissen, meestal koopvaardij-kapiteins en leden van het Collegie Zeemans-Hoop, voor de door Hun Ed. bewezen ondersteuning en diensteu bedankt. Daarna is Z. K. H., na nog door den Vice-President der club en door den Heer Burgemeester dezer Stad te zijn aangesproken, omtrent 4½ uur, Hoogstdezelfs loge verlaten en is naar Amsterdam teruggekeerd.

Met de konings-sloop te Amsterdam aangekomen, is de Prins naar het paleis gereden en heeft zich van daar naar het Collegie Zeemans-Hoop begeven, om aldaar een diner, ter gelegenheid van het feest te houden, met Hoogstdezelfs tegenwoordigheid te vereeren.

Men vernemt dat Z. K. H. voornemens is den nacht alhier te Amsterdam door te brengen, ten einde morgen in persoon bij de toekenning der door hem uitgelooft medaille tegenwoordig te zijn.

Zoodanig was, voor zoo ver wij dien heden kunnen mededeelen, de afloop van dit volksfeest. Het tooneel, dat hetzelve geleverd heeft, is met geen pen te beschrijven; eene poging trouwens, die voor de inwoners van Amsterdam ook bijna overbodig zou zijn, want bezwaarlijk zullen er gevonden worden, dieniet ten minste een gedeelte daarvan met eigen oogen aanschouwd hebben. Geheel de stad was op de been; de menigte der ruituigen en voetgangers, die de havenzijde vervulde, was ontelbaar, en alomme, waar slechts door het mastbosch voor dezelve een blik op de baan der wedijverende vaartuigen gewonnen kon worden, stond hoofd aan hoofd gedrongen. Zeer veel hielpen, om aan de aanschouwers dit genoegen te verschaffen, de beide dijken van het Wester- en Ooster-dok, en als het ware den achtergrond van dit amphitheater vormden de huizen, die alle, van de Haarlemmersluis tot naar den kant van Kattenburg, op de bovenverdiepingen, aan vensteropeningen en balcons, met deelnemende aanschouwers vervuld waren, terwijl men op vele plaatsen, om nog ruimer veld aan het gezigt te geven, de vensteramen zelve had uitgeligt. Vrolijk wapperden van uit de gevels van verscheiden dier gebouwen vlaggen en wimpels, waarbij inzonderheid uitmuntte het Zweedsche en Noorweegsche consulaat, voor hetwelk de zoo veelklurige op verscheidenlei wijze geschakelde landsvlag, van zeer aanzienlijke grootte, aller oogen der wandelaars tot zich trok. Verre werd echter het gezigt van den oever overtroffen door dat van het IJ zelf, dat van door elkander zwievrnde vaartuigen wemelde en waar schepen, kranen, haven en tolhuisjes, meestal met menschen overdekt, tevens met allerlei vlaggen prijkten. Eenig was in dit opzigt de aanblik van het Ooster-dok door de menigte van vlaggende schepen, die in hetzelve opeengedrongen lagen.

Eerst gisteren avond was de prachtige Tribune, aan de overzijde van het IJ, volkomen gered gekomen. Zij is omstreeks 100 Ned. ellen lang, en kan nagenoeg 1000 personen bevatten. De pijlaren, die het dak schragen, prijken met eene menigte van Nederlandsche vlaggen. Het middenstuk, zijnde de voor de Vorstelijke personen bestemde loge, is rijk versierd en prijkt met de beelden van de IJ- en Amstelgoden, terwijl boven het portaal twee zwevende geniusen aan de Yacht-club lauwerkransen brengen, en daarboven twee matrozen een wapenschild met een blaauw veld schragen, in hetwelk een gekroond, verguld anker pronkt, en waaronder het devies: *Standoastigheid en Volharding*, te lezen staat. Drie breede dubbele trappen leiden naar de zitplaatsen der tribunes, voor welke nog eene andere kleine tribune voor het orkest is opgericht.

Het gezigt uit de stad op deze tribune, leverde een verrakkend schoonen aanblik, inzonderheid van de jagthaven aan het IJ, van waar vele liefhebbers met met hunne dames, deels in hunne jagten, deels in de havenhuisjes, dit heerlijke gezigt genoten.

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 4 September. W. de Boer, *Zeehant*, Oudhoen, hout; J. H. Fijn, *d'Broeders*, Laurvig, hout; H. W. Nevill, *Rapid*, (S.), Londen, huiden en katoen. 5 dito. C. Hagensen, *Argo*, Droback, hout. 6 dito. C. D. Visser, *Toeval*, Oostrijse, hout; D. de Groot, *Arendina*, Christiansand, hout; A. Albrethsen, *Ernstainingen*, Tweedestrand, hout. 7 dito. H. H. Ebes, *Maria*, Tweedestrand, hout. 8 dito. B. H. Plukker, *Jonge Hendrik*, Oostrijse, hout; A. Brownless, *Magnet*, (S.), Londen, ledig; H. B. Disneij, *Northam*, Londen, krijgt. 9 dito. C. K. Spence, *Mountainier*, (S.), ledig. 10 dito. L. Olsen, *Union*, Laurvig, hout; H. T. Mulder, *Margrita*, Noorwegen, hout; J. H. Jonker, *Gezina Harmina*, Noorwegen, hout; H. W. Nevill, *Rapid*, (S.), Londen, amandelen en koper.

Vertrokken. 5 September. I. de Boer, *Willem*, Noorwegen, ballast; J. K. Bart, *de Jonge Jan*, Noorwegen, ballast; J. A. Klein, *Hendrik*, Noorwegen, ballast; H. J. Brouwer, *Lummina*, Noorwegen, ballast; W. Barfield, *Fame*, Londen, boter; H. W. Nevill, *Rapid*, (S.), Londen, boter en vee. 6 dito. A. Borch, *Maria*, Noorwegen, ballast; H. H. Kok, *Jan Frederik*, Noorwegen, ballast; P. E. Vos, *Jantina*, Noorwegen, ballast. 9 dito. A. Brownless, *Magnet*, (S.), Londen, vee en boter. 10 dito. C. K. Spence, *Mountainier*, Londen, vee; J. Manning, *Monarch*, Londen, boter. 11 dito. E. G. Boekhout, *Anna Elisabeth*, Liverpool, haver; J. Zwaal, *Wilhelmina*, Noorwegen, ballast; C. Hagensen, *Argo*, Droback, ballast; C. D. Visser, *het Toeval*, Oostrijse, ballast.

MENGELWERK.

LEEWARDEN.

(Vervolg en Slot van No. 70).

Een heerlijk ongeluk trof deze stad door het afbranden van het Landschaps Tucht- en Werkhuis, tusschen den 12 en 13 November 1784, een brand, die, door de ligt aan te stoken brandstoffen van wol en braziliëhout, wel haast niet te blusschen was. Vijf manspersonen zaten op eene plaats tot welke men, ter hunner redding, niet konde geraken; den smartelijksten dood voor oogen ziende, staken zij de handen door de traliën, smeekende zoo lang om hulp, tot dat zij, door den rook verstikt, geen geluid meer konden geven en in de vlam omkwamen. Dit was ook het heerlijk lot eener gevangene vrouw, aan de valende ziekte onderhevig, die zich, gelijk de andere vrouwen, niet wist te redden, door van eene verdieping naar beneden te springen. Andere gevangene manspersonen, waaronder eenigen zich reeds, uit benaauwdheid en wanhoop, bij elkander op stroo nedergelegd hadden, in geene andere verwachting dan door de vlam verteerd te zullen worden, kregen, door het maken van geweld, hulp van buiten en zagen meest allen naar een goed heenkomen, gelijk ook eene der vrouwen de gevangenis ontvlugte. Met allen mogelijken spoed bragt men de aangevoerde brandspuiten aan den gang, doch met weinig baat, dewijl de brand vast aanwakkerde, hooger rees, langs de gebinten van het dak opklom, de zolderingen aantastte, ter regter en linkerhand door de vleugels van het gebouw vloog, den voorraad van turf en hout aanstak, waardoor de vlam torenshoogte in de lucht opsteeg, en, bij eenen sterken wind, de gloeiende vonken als een vuurregen, over de stad dreef. Welhaast stond het geheele gebouw in vollen brand; geene moeite, geene wakkerheid kan tot redding baten, weshalve men deze met vrucht aanwendde, tot behoud van het daarvoor staande Blokhuys, of de gevangenis van het Hof Provinciaal, hetwelk reeds aangestoken, de ellende scheen te zullen vermeederen. Bij de aangewende pogingen ter behoudenis, kwam het omlooopen van den wind, waardoor het gevaar van het Blokhuys verminderde, het Stads Turfhuys en Ammunitieshuys behouden bleven, en de zorg der brandblusschers zich alleen behoefde te bepalen tot het timmerhuys en eene groote schuur met hooi, reeds met brandzeilen bedekt. Met het aanbreeken van den dag lag dit gebouw, omtrent honderd jaren te voren gesticht, geheel in puinhoop, asch en kolen.

Hoezeer men in het onrustige jaar 1787 te Leeuwarden een steun aan het krijgsvolk had, waren de partijschappen ook hier oorzaak van groote spanning en beweging. Kleine onlusten vielen er voor tusschen het krijgsvolk en de burgers, die de krijgs- en burgerwachten deden verdubbelen. Behalve het opontbod der Regimenten, in soldij van Friesland staande, gaf de Regering van Leeuwarden, den vier en twintigsten Augustus, last aan den bevelhebber der Krijgsbezetting om de paarden der Ruiters uit de weide op stal te halen, en alle afwezige Ruiters op te ontbieden, om spoedig gereed te kunnen zijn, wanneer men hunne hulp mogt behoeven. Het blijkbaar aangroeijen der aanhangelingen van de Franeker Staatsleden in Friesland zelf, de loopende en grenszins in allen deele ongegronde geruchten, dat de vrijcorporisten te dier stede en elders in Friesland, niet alleen uit Holland en Overijssel toevoer van krijgsbehoeften, maar ook van manschappen zouden bekomen, verdubbelde de vrees te Leeuwarden en deed, met den aanvang van September maatregelen ter verdediging nemen. Van hier de aanstelling eener Commissie tot verdediging, uit de Heeren van het Mindergetal, het Hof en het Collegie, van hier het verbrennen en bezorgen van 's Lands ammunities, die buiten de stad op Camminghaburg lag; van hier het versterken van de wallen, door het opwerpen van de noodige batterijen; van hier eindelijk, de uitmonstering van alle zoodanige leden der Schutterij, die aan de Regering den nieuwen eed van getrouwheid niet verkozen te doen; en de schikkingen, gemaakt ter aanmoediging en ten voordeele der Schutters, die zich in dezer voege op nieuw verbonden. Bij de kort daaropvolgende omwenteling van het jaar 1787 viel er ter dezer plaatse niets meldingswaardigs voor.

Nadat in het jaar 1795, de opening der Fraterniteit te Leeuwarden was toegestaan, trokken de Gemeenbest-gezinden, wel vijf honderd in getal, den 6 Februarij, paarsgewijze naar gemelde Societeit, en werden door den burger Joha, met eene aanspraak, verwelkomd. Daarna was men dadelijk bedacht op het vormen van een Comité van opstand voor de geheele Provincie en het wapenen der Gemeenbest-gezinden. Den 9 van gezegde maand werden vier honderd geweren, uit het Ammunitieshuys aan de burgers rondgedeeld, die terstond hunne Officieren verkozen, en den volgenden dag werd bepaald om de omwenteling te bewerken. Den 10den trokken de gewapende kompagnien op, en bezetten het Stadshuis, waar de Regering en de Vroedschap, als ook het Comité van Leeuwarden, was vergaderd. Eenige leden daarvan, van het Stadshuis komende, vroegen aan de vereenigde burgers, of het hun wil niet was, dat de tegenwoordige Regering van hare bediening werd ontzet. Dit met een algemeen hoezee beantwoord zijnde, vervoegde zich een der leden bij de vergaderde Regering, om haar aan te zeggen, dat zij, het vertrouwen des volks verloren hebbende, van hunne posten werden ontslagen, hetwelk door den Voorzitter, met eene betuiging van aller bereidwilligheid daartoe, werd beantwoord. Deze vertrokken zijnde, werd door den Secretaris van het Comité de, door dat lichhaam gekozene, leden der Stads Regering ter goedkeuring voorgedragen, die, allen aangenomen, dadelijk opontboden en door het Comité geïnstalleerd werden. Des namiddags werden de in 1787 uitgewekenen, van wier aankomst men verwittigd was, door de gewapende burgermagt, met het lossen van het geskut, plegtsteg ingehaald. Op den 19 dier maand verschenen te Leeuwarden de twaalf kompagnien burgers in de wapenen, verklaarden zich voor de Fraterniteit en ontvingen aldaar van den President der nieuwe Municipaliteit de hun in 1787 ontnomene vaandels en verdere krijgsornamenten. De door het Comité-Revolutionair verkozenen provisionele Representanten der Provincie bevonden zich reeds in de gemelde Societeit. Het Comité, statelijk begeleid door de gewapende magt, trok, onder het losbranden van het geskut naar het Landschapshuis, ontzette de aldaar vergaderde Staten van hunne Regeringsposten met eene nadrukkelijke aanspraak, stelde vervolgens een zestigtal personen tot Provisionele Representanten aan de vergaderde menigte voor, die, allen goedgekeurd zijnde, door het Comité dadelijk uit de Fraterniteit afgehaald en op eene, door het volk bekrachtigde instructie, beëdigd en geïnstalleerd werden. Deze instructie behelsde onder anderen, dat de Staatsleden zich in de noodige Comité's zouden verdeelen, om alle zaken van bestuur, de finantien, justitie, koophandel, zeevaart, landbouw en fabrieken betreffende, op de best mogelijke wijze, ten algemeenen nutte waar te nemen, zoodanig nogtans dat het opperbestuur en de finale vaststelling van de gewigtigste zaken zou blijven bij het geheele lichhaam der Representanten; dat een dezer Comité's onmiddellijk belast zou worden met het onverwijld opmaken van een ontwerp ter geregelde oproeping des volks, ten einde zoodra mogelijk, en wel uiterlijk binnen den tijd van vier maanden, eene volkomene en vrije volksrepresentatie te kunnen daarstellen; dat het Hof van Justitie zou aanbleiven, onder erkenning van het gezag en de magt van de Provisionele Representanten des volks; en eindelijk, dat zij, zoo van tijd tot tijd, als na afloop hunner werkzaamheden, en de vervanging daarvan door anderen, door den druk de noodige rekenschap en openbaar verslag van hunne verrigtingen aan

de natie moesten geven. Op deze instructie moesten zij zelfs den eed afleggen. In het jaar 1842, op den 27 Julij, den laasten dag van de Kermis, ontstond in den vroege morgen; in een der kramen, op de Lange Pijp geplaatst, een geweldige brand, die in weinige oogenblikken alle kramen op dat plein vernielde, de gebouwen aan weerszijden aantastte en de stad met het lot, dat Hamburg kort te voren getroffen had, bedreigde. Doelmatige aanwendig van alle bestaande blusmiddelen en eene gunstige windstilte, waren oorzaak, dat de brand zich enkel tot dien omtrek bepaalde. De schade der kramers alleen bedroeg bijna 100,000 gulden.

(Overgenomen).

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 11 September 1846, f 39,00 à f 40,50. KAAS f 22,50 à f 27,75.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het FRIESCHGENOOTSCHAP van Proef-ondervindelijken Landbouw: LEEUWARDEN, den 11 September 1846, f 40,50.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 12 September 1846.

NEDERLAND.	Gebt.	PORTUGAL.	Gebt.
Werk. Schuld 2½ pCt.	60½ 60½ 60½	Neg. te Londen 3 pCt.	45½ 46 45½
Dito dito .. 3 ..	72½ 72½ 72½	Dito dito 4 ..	44½ 45 44½
Dito dito ... 4 ..	94½ 95 94½	RUSLAND.	
Amort.-Synd. 3½ ..		1798, 1816... 5 pCt.	106½ 106½ 106½
Handel-Maats. 4½ ..	174½ 175½ 175	1828, 1829... 5 ..	105½ 106½ 106
O. I. Leening 4 ..		Dito bij Hope. 4 ..	90½ 91½ 91
		Dito bij Stiegl. 4 ..	89 89½ 89½
		AMERIKA.	
		Oblig. 6 pCt.	
		Bank-Actien.	
		OOSTENRIJK.	
		Metaliek..... 5 pCt.	108 108½ 108½
		W. B. bij G. & Co. 5 ..	
		BRAZILIE.	
		Obl. te Londen 5 pCt.	

Pools. Loten fl. 500, 144½, 145½, 144½; Peru 20½, 21, 20½; Mexico 25½, 26, 25½.

Binnenlandsche fondsen waren vast in prijs; Handelmaatschappij heeft geen verschil opgeleverd. — Spaansche fondsen en Coupons zijn prijshoudend geweest; Portugal iets aangenamer; alsmede Mexico; Peru iets flauwer; overigens onveranderd, met weinig handel.

Getrouwd:
Peins,
den 7 September 1846.
Eenige kennisgeving.

E. L. WIERSMA, en
J. S. OKKINGA,
van Wijndum.

Heden morgen beviel van eenen Zoon G. J. BAKKER, geliefde Echtgenoot van Harlingen, den 6 September 1846. H. POTTENGA.

Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapene Zoon en DOCHTER MARIA ROSENDAAL, geliefde Echtgenoot van Franeker, den 10 September 1846. P. P. VISSER.

Heden verlost van eene welgeschapene DOCHTER MARIA VAN DER LAAN, geliefde Echtgenoot van Leeuwarden, den 14 September 1846. A. NIJSLOOT, Vischmarkt.

Na eene ongesteldheid van eenige weken, overleed alhier, mijn geliefde Echtgenoot en der Kinderen zorgdragende Vader SIJBE S. VEEMAN, in leven Grietenij-Raad van Menaldumadeel en Landbouwer alhier, in den ouderdom van ruim 52 jaren, na eene gelukkige Echtevereeniging van 23 jaren; zwaar treft ons deze slag, doch door het geloof te hopen op een zalig wederzien, lenige onze smart.

Marssum, den 31 Augustus 1846. L. K. FEITSMA.
Wed. S. S. VEEMAN.

Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Op den 4 September 1846, is te Wolvega overleden, diep betreurd door Echtgenoot, Kinderen en verdere Betrekkingen, de Wel Geborene Vrouwe GRIETJE VAN HELOMA, geboren BIENEMA, in den ouderdom van ruim 45 jaren.

CUBAARD, den 5 September 1846. Is het voor een ouderhart eene treurige ervaring, zijne Liefelingen door den dood van zich te zien wegrakken, mij trof het haastige afsterven van mijn dierbaar en veelbelovend Zoon HEIN, (heden morgen omstreeks 10 ure), te gevoeliger, naardien ik zoo veel verwachting van hem koesterde, ter oorzaak zijner heldere verstandelijke vermogens en bijzondere weetgierigheid, waardoor hij zich reeds zoo vroeg onderscheidde, bereikende hij slechts den ouderdom van 11 jaren en 7 maanden. Alleen van den alwijzen Bestuurder onzer lotgevallen, die wondt en heelt, die ook mij herhaalde malen sloeg, kan en mag ik troost en heil verwachten.

Eenige kennisgeving. IJ. H. GIETEMA.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn waarde Zoon JAN ANDRIES DUDIJ, Koperslager en Kagehlmaker bij de Meelbrug te Leeuwarden, in den ouderdom van 36 jaren en ruim 7 maanden, nalatende 2 kinderen, te jong om hun verlies te kunnen beseffen.

Leeuwarden, den 7 September 1846. J. F. DUDIJ.
Deze algemeene strekke tevens tot bijzondere kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Het Zoonje over wiens geboorte wij ons den 14 Augustus verheugden, werd ons heden door den dood ontrukkt.

Harlingen, den 7 September 1846. G. LEENSTRA.
J. DE HAAS.

Heden overleed ons geliefd jongste kindje CHARLOTTE HENRIETTE, in den ouderdom van één jaar en vier maanden.

Leeuwarden, den 9 September 1846. H. SCHULZE.
G. SCHULZE, geb. HELLERBRAND.

Na langdurige ongesteldheid, overleed heden morgen, op den huize Salwerdt, aan eene bijkomende hevige ziekte, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder, Vrouwe EVA VAN DALSEN, Weduwe FREERK DIRKS FONTEIN, in den ouderdom van ruim 69 jaren.

Het voorrecht beffende van in het bezit zulk eener Moeder zoo langen tijd zich te hebben mogen verblijden, maar ook haar gemis levendig gevoelende, oogen hare vele Kinderen en Kindskinderen haar met weemoedige dankbaarheid na.

Harlingen, den 10 September 1846. DIRK FONTEIN FREERKS,
uit aller naam.

Heden overleed zeer onverwacht, ons jongst Zoonje ROMMERT, bij mogt slechts den ouderdom van 10 weken en 2 dagen bereiken.

Lemma, den 10 September 1846. JOHs. BRANDSMA.
H. BRANDSMA — VISSER.

Het Dochtertje, over welks voorspoedige geboorte wij ons slechts weinige uren mogten verblijden, nam de Hemelsche Vader, weder in Zijne wijsheid tot zich.

Witmarsum, den 12 September 1846. P. DE GRIENT DREUX.
TRIJNTJE RIJLKES VISSER.

Het Kindje over welks geboorte wij ons op den 30 Augustus jl. mogten verheugen, werd ons heden door den dood ontnomen.

Leeuwarden, den 13 September 1846. T. GREIDANUS.
C. P. GREIDANUS, geb. LUMMA.

HET GRIETENIJ-BESTUUR VAN SCHOTERLAND maakt bekend, dat wegens de dichting van de doorsnijding in den binnenweg door St. Johannegg naar de Lemmer, en de amotie van de Brug daarover te Roosterhaule, de passage langs dit punt gedurende eenige dagen, althans tot den 24 dezer maand, zonder geheel gestremd te zijn, aan bezwaar onderhevig is.

Heerenveen,
den 12 September 1846.

Het Grietenij-Bestuur voornoemd,
DE BLOCC VAN SCHEFFINGA.
Van wege hetselva,
A. VAN DER LAAN.

DE GRIETMAN VAN SMALLINGERLAND, roept bij deze op, ten verzoeken van de onderscheidene Kerkvoogden der nagenoemde Dorpen, de Stemgerechtigde Florencpligtigen, om te verschijnen op de na te melden tijd en plaats, te weten van:

Boornbergum, op Dingsdag den 22 September e. k., des voormiddags ten tien ure, in de Kerk aldaar.

Kortekemmen, op dienzelfden dag, des voormiddags ten half twaalf ure, in de Kerk aldaar.

Oudega, op Zaterdag den 26 September e. k., des voormiddags ten negen ure, in de Kerk aldaar.

Nijega, op dienzelfden dag, des middags ten twaalf ure, in de Kerk aldaar.

Opeinde, op dienzelfden dag, des namiddags ten drie ure, ten huize van Douwe I. Douma, Herbergier aldaar.

Dragten, op Zaterdag den 3 October e. k., des voormiddags ten elf ure, op het Grietenijhuis te Dragten.

Ten einde: ieder in de zijnen op te nemen de Rekening van Kerkvoogden over 1845, vast te stellen de Begroting voor den dienst van 1847 en te raadplegen en te besluiten over zoodanige voorstellen, als dan kunnen worden gedaan, en wel bepaaldelijk te Opeinde, over den afkoop van eenen Eeuwige Rente, ten voordeele der Kerkebeurs en de Verpachting van een gedeelte Gronds, eigen aan de Kerk, terwijl aldaar mede zal voorzien moeten worden in eenen vacature bij het Collegie van Kerkvoogden.

Dragten,
den 9 September 1846.

De Grietman voornoemd,
M. MANGER CATS.
Ter ordonnantie van denzelven,
F. S. REIDING.

DE KERKVOOGDEN van Rijperkerk, gedenken, bij geslotene briefjes aan te besteden: Het MAKEN eener NIEUWE BRUG, met de daartoe benoodigde Materialen. De aanwijzing zal geschieden op Dingsdag den 22 September e. k., terwijl de briefjes vóór of op den 24 September vrachtvrij moeten worden ingezonden in de Herberg van WOUTER F. LIEZINGA, aldaar, waar tevens het Bestek ter inzage ligt.

Verkoop van Landen onder Abbega.

De Notarissen C. J. JORRITSMA, te Sneek, en C. W. SEMLER, te Leeuwarden, zullen, door het ministerie van eerstgenoemde, mede ten verzoeken van den Heer J. J. VERWER, te Makkum, qq., publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Een stuk nitmuntend binnendijks GREIDLAND, de Acht genaamd, gelegen aan- en ten Noorden van den Hemdijk, onder Abbega, gemeente Heeg, sectie D, no. 171, groot 2 bunders 53 roede 20 el.
2. Een stuk dito GREIDLAND, de Grootte Fenne genaamd, mede gelegen aan- en ten Zuiden van den Hemdijk, aldaar, sectie E, no. 420, groot 5 bunders 20 roede 90 el., en zulks in 2 perceelen; als:
 - a. Het Noordwestelijk gedeelte van af de hoek van het perceel no. 412 Oostwaarts naar den Hemdijk.
 - b. Het Zuidoostelijk gedeelte met twee strooken van circa 70 roede Riet- en Hooiland, als no. 411 gedeeltelijk en 412 geheel, beide daaraan gelegen bijlangs de Hessemeeer.
3. Een stuk dito binnendijks GREIDLAND, de Twee genaamd, sectie E, no. 430, groot 77 roede 20 el, liggende aan- en ten Oosten van de Fenne van Bokke Thomas Dijkstra.
4. Een stuk best vruchtbaar HOOILAND, gelegen aan de Hessemeeer aldaar, sectie E, no. 413, groot 20 roede 30 el.
5. Een stuk dito HOOILAND, met het daaraan gelegen perceeltje RIETLAND, sectie E, no. 462 en 466, groot 2 bunders 32 roede 30 el.

Alles behoord hebbende tot de onlangs gescheidene Zathe van Bokke Thomas Dijkstra, en als zoodanig nog bij denzelven in gebruik; — Petri aanstaande vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Dingsdagen den 29 September 1846 bij de provisionele, en den 13 October daaraanvolgende bij de finale toewijzing, telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Kastelein H. W. Nydam, even buiten de voormalige Oosterpoort te Sneek.

ISAAC TELTING, Notaris te Franeker, zal, op Woensdag den 16 September 1846, des namiddags ten 3 ure, in de Herberg de Zon te Sexbierum, bij de voorloopige toewijzing, in het openbaar verkoopen:

Eene op den besten stand te Sexbierum staande en voor onderscheidene affaires geschikte HUIZING en SCHUUR, bij K. de Vree in gebruik.

ISAAC TELTING, Notaris te Franeker, zal, op Zaterdag den 19 September 1846, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van K. de Vree, te Sexbierum, bij boelgoed verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder: Kabinet, Pulpitum, Hoekbuffet, Kleederkast, onderscheidene Tafels en Stoelen, Kinderwagen, Spiegels en Schilderijen; Koper, Tin, IJzer, Glas, Aardewerk en Porselein.

Voorts: TIMMERGEREEDSCHAPPEN, 8 DEKHAKEN, AFBRAAKSGOEDEREN, waaronder: een Engelsche Schoorsteenmantel, en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebracht.

De Notaris G. W. POSTHUMA, te Dockum, zal, op Woensdag den 16 September e. k., des avonds ten 7 ure, ten Herberge van K. Nauta, aldaar, finaal, bij verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene roijale HEEREN HUIZINGE, door den goeden stand ook zeer geschikt tot Koopmans Huizinge, staande op den hoek van de Grootte Breedstraat bij de Waag te Dockum, wijk A, no. 181, bij Mevrouw de Wed. Gratama in gebruik, voorzien van eenen Gang, 4 Kamers, Keuken, Waschkloos, Plaats, Bleek, Put, Regenwatersbak en verdere gerijfelijkheden, waarop geboden is de geringe som van f 2137.
2. Eene KOOPMANS HUIZINGE, onlangs geheel vertimmerd, staande aan de Hoogstraat te Dockum, wijk B, no. 70, bij Hemme Wenning in gebruik, voorzien van ruim voorhuis, 3 Kamers, Keuken, Kelder, Plaats, Bleek, Put, Regenwatersbak enz.; waarop geboden is de geringe som van f 1813.

Den 12 November aanstaande te aanvaarden.

Een gedeelte der koop prijs kan, des verkiezende, onder het gekochte verblijven.

— Bij gemelden Notaris is TE HUUR, om dadelijk of later te aanvaarden: Eene nette HUIZINGE, waarin twee behangene Woonkamers, 2 Slaapkamertjes, Woonkelder enz., staandenabij de voormalige Halvemaanspoort te Dockum, door wijlen Ds. Snoethlage met den dood ontruimd.

De Notaris J. ZAAL STROBAND, te Nes op Ameland, zal, op Donderdag den 17 September 1846, des voormiddags ten 9 ure, bij het Pakhuis aldaar, ten verzoeken van JAN JANSEN DE JONGE, als Kapitein gevoerd hebbende het op den 8 dezer bij Ameland gestrande Hainburger Smakschip *Hoffnung*, tegen gereede betaling, publiek verkoopen:

De van hetzelfde geborgene TUGAGIE en SCHEEPSGOEDEREN, hoofdzakelijk bestaande in: 2 Ankers, 2 Ankertouwen, 7 stuks Zeilen, staand en loopend Want, Kokagereedschappen enz.

Boelgoed te Hommerts.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, te Langweer, zal, op Donderdag den 17 September 1846, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van Eelke de Jong, Kastelein te Hommerts, bij boelgoed op zes maanden credit tegen voldoende borgstelling, presenteren te verkoopen:

Ongeveer 20 melke-, kalve- en vare KOEIJEN en 40 ENTERS en VEULENS

De Notaris H. B. KLAASESZ, te Ternaard, zal, publiek bij strijk en verhooggeld presenteren te verkoopen:

Eene voor korte jaren nieuwgebouwde HUIZINGE en BROODBAKKERIJ, met ERVE c. a., staande en gelegen te Hantumhuizen, bij den eigenaar R. W. Kamstra in gebruik, doch 12 Mei 1847 vrij te aanvaarden.

Wie gading maakt, komt Zaterdag den 26 September 1846, des namiddags ten 4 ure, in de Herberg te Hantumhuizen.

Te huur op November e. k.

een ruim PAKHUIS, waarboven twee uitstekende Zolders, met afzonderlijken Opgang, verder daarin een Kattor, en er achter eenen openen PLAATS; staande in de IJfve-Beuwerstreek te Leeuwarden, en tegenwoordig in gebruik bij den Heer E. Bruinsma, Wijnhandelaar aldaar. Te bevragen bij den Architect der stad Leeuwarden.

Boelgoed van Veulen te Sexbierum.

De Candidaat-Notaris A. WITHOET, te Sexbierum, zal, door het ministerie van den Notaris STEENMA, te Minnertsga, op Zaterdag den 26 September 1846, des namiddags ten 1 ure precies, bij de Herberg de Zon te Sexbierum, bij boelgoed en op zes maanden credit, tegen voldoende borgstelling, verkoopen:

30 stuks extra fraaije TERSCHELLINGER VEULENS, meerendeels zwarte en schimmel Merriën met blessing, waaronder spannen, 1 beat bruin enter Merrie, eenige beste WERKPAARDEN, benevens 4 vette CHAPEN; alles aangevoerd door de Kooplieden Jelle Jukema en Johannes J. Hibma, van Oosterbierum.

VOORLOOPIG BERIGT.

Op tijd en plaats nader te bepalen, zullen publiek worden verkocht, de vaste Goederen, nagelaten door Jan Pisters-Schreur en Vrouw, overleden te Idzardt, hoofdzakelijk bestaande in:

Eene ZATHE en onderhoorende WEID-, BOUW- en HOOILANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR, op de Bult te Idzardt, groot bijna vijftig bunder, waaronder begrepen ongeveer dertien bunder best Veenland, gelegen aan de Nieuwe Vaart van de Heeren Mrs. van Heloma.

Op HEDEN BOELGOED in de Korenbeurs te Leeuwarden, van MEUBELEN en HUISGERADEN, KOOPMANS-GOEDEREN enz., en aanstaande Woensdag na den middag ten 4 ure, in het Schippershuis alhier, provisionele verkoop van een KOFSCHEEPJE, groot 18 ton.

L. HARMENZON, Deurwaarder.

Verkoop van 1 Paard, 2 Chaiszen, 4 Gereiden enz.

BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 18 September 1846, des middags ten twaalf ure, ten huize van B. U. Schaap, op de Koemakt te Leeuwarden, verkoopen: Een best zwart langstaart RUIN-PAARD, nieuwe kromzijdige CHAIS, KAPCHAIS, met Kussen, Dissel en Beugel, span BEUGELCHAIS-GEREIDEN, twee CHAIS-GEREIDEN, 3 bonte HOOFD-STELLEN en 3 JAAGLIJNEN. Op den verkoopdag ter plaatse voormeld te beziigen.

Bij geslotene briefjes te huur,

VOOR DEN TIJD VAN DRIE EN (DAAR TE BOVEN TER KEUZE VAN DEN HUURDER) TWEE KEURJAREN:

Repen nitmuntenden en welgesitueerden MOESTUIN, met BROEIKASSEN, ORANJERIE, (welke, des verkiezende, kunnen worden aangehouden), exquise VRUCHTBOOMEN en TUINMANS-WONING, SCHUURTJE enz.; alles staande en gelegen te Lemmer, ter grootte van 66 roede 28 el; te aanvaarden met den eersten Februarij 1847. De briefjes moeten franco worden ingeleverd vóór den 15 October 1846, bij J. J. DONKER, te Lemmer, waar tevens de Conditien ter lezing liggen.

Uit de hand te huur,

den 12 November e. k. te aanvaarden:

Eene tot vele affaires zeer geschikte en roijale KOOPMANS HUIZINGE, voorzien van ruim Voorhuis en onderscheidene Beneden- en Bovenvertrekken, waarin eenen Koek- en Banketbakkerij wordt uitgeoefend, staande op den Diepswal te Dockum, eenen der geringrijkste standen. De GEREEDSCHAPPEN kunnen, des verkiezende, op taxatie worden overgenomen. Te bevragen per franco brieven bij den eigenaar en bewoner J. F. POSTHUMA.

Uit de hand te koop,

op zeer aannemelijke voorwaarden: Eene nette en hechte BURGER HUIZINGE, met PLAATS en TUINTJE, op den Ewal te Leeuwarden, door de Weduwe L. Harmenson bewoond en aldaar te bevragen; den 12 Mei 1847 te aanvaarden.

Die iets verschuldigd is aan, of te vorderen heeft van den Boedel, nagelaten door nu wijlen SIPKE DIRKS WASSENAAR, in leven Broodbakker, gewoond hebbende en overleden te Kimsward, gelieve daarvan op- en aangaaf te doen, vrachtvrij, ten Kantore van den Notaris WIJMA, te Harlingen, vóór of op den eersten October 1846.

De Ondergeteekende ontvangen hebbende de onlangs KONINKLIJK GEOC-TROJEEERDE POEDER-CHOCOLAAD, van de Heeren L. v. d. Deijl & Zoon, te Weesp, in heele en halve flesschen, beveelt zich vriendelijk tot de levering daarvan bij zijne Stad- en Landgenooten aan.

Leeuwarden, den 10 September 1846. G. H. HOMMES, op de Tuinen.

STOOMVAART

VAN

HARLINGEN

NAAR LONDON

EN

TERUG,

met de snelle puike Stoomschepen van 500 Ton en 200 Paardenkrachten.

De nieuwe ijzeren MAGNET, Kapitein ALFRED BROWNLESS.

De vernieuwde sterke RAPID, H. W. NEVILL.

VERTREKIDAGEN VAN HARLINGEN:

DE MAGNET,	DE RAPID,
Woensdag 16 September, 's morg. 5 ure.	Zaterdag 19 Septemb. 's morg. 6 ure.
23	8
30	4

RETOUR VAN LONDON:

Alle Zondagen, 's morgens vroeg. Alle Woensdagen,

Information en dadelijke verzekering tot billijke premien: te Harlingen bij van OPPEN'S ZONEN en de Wed. BOUWE RODENHUIS en ZONEN, Agenten, en te London bij A. G. ROBINSON, 11 George Yard, Lombardstreet, Directeur.

Verandering van Uur.

De POSTWAGEN welke alleen des Dingsdags morgens van LEEUWARDEN naar SNEEK vertrekt ten half 7 ure, zal van af morgen Dingsdag den 15 dezer afrijden ten half 8 ure, en van SNEEK op den gewonen tijd 's namiddags ten 3 ure. — De vracht voor ieder persoon is f 1.

Leeuwarden, E. v. d. WAL en R. POST, den 14 September 1846. Ondernemers.

Hardzeilpartij bij de Oudeschouw.

Met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur van Utingeradeel, gedenkt de Kastelein W. J. MEIJER, te Oudeschouw, op Woensdag den 16 September 1846, te laten Verhardzeilen en vrij te vereeren: Eene fraaije ZILVEREN TABAKSDOOS, tot Prijs, door Jagten en Booten zonder onderscheid. De Liefhebbers worden verzocht zich vroegtijdig aan te geven, daar de Hardzeilpartij omstreeks ten twee ure een' aanvang zal nemen.

Harddraverij met Paard en Chais.

Met toestemming van het Edel Achtb. Bestuur der Stad Workum, gedenken de Kastelein D. P. van ECHTEN, onder het Stadshuis en eenige Liefhebbers aldaar, op Donderdag den 17 September 1846, te laten Verharddraven met Paard en Chais, door Paarden die nog geen Prijs hebben gewonnen: EEN FRAAI GEWERKT STUK ZILVER en een nader te bepalen PREMIE; wordende de Liefhebbers verzocht zich 's voormiddags ten 11 ure aan te geven, zullende de Draverij, indien er zich een genoegzaam getal Deelnemers aanbiedt, des namiddags ten 2 ure beginnen.

HARDRAVERIJ, met de vereichte permissie, op den 30 September en 1 October 1846, te Terbandaterschans bij het Heerenveen, om brillante moderne ZILVEREN PRIJZEN; en wel den eersten dag met alle, geen uitgezonderde, Paarden, en den tweeden dag met Paarden, welke geen Prijs of Prijzen hebben gewonnen, Koopmans waar, en tot gevoegen der Keurmeesters; waarvande de aangifte des morgens van elken dag, precies ten tien ure, huize van J. S. RUITER, Logementhouder aldaar.

J. van der MEULEN, Apotheker te Dragten, vraagt, tegen primo October

E. e. k. een LEERLING. Brieven franco.

Wie een RAM vermist, kan denzelven tegen betaals van een goed en beta-

ling der kanten, terug bekomen bij de Eeren R. C. LEEGMA, te Hains.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.